

Pedagogisch Beleidsplan

Bezoekadres: Tasmanweg 180, 3151 PP van Holland

Postadres: Postbus 20, 3150 AA Hoek van Holland

www.zeebaboe.nl

Voorwoord

In de wetenschap is men het redelijk eens over wat belangrijk is voor een goede pedagogische kwaliteit van de kinderopvang (Bennett 2008). De kwaliteit van de interactie tussen pedagogisch medewerkers en kinderen is verreweg de belangrijkste factor.

Daarnaast zijn de groepssamenstelling en het opleidingsniveau van de pedagogisch medewerker bepalend voor de kwaliteit.

De Zeebaboe biedt verantwoorde kinderopvang waaronder wordt verstaan: het in een veilige en gezonde omgeving bieden van emotionele veiligheid aan kinderen, het bevorderen van de persoonlijke en sociale competentie van kinderen en de socialisatie van kinderen door overdracht van algemeen aanvaarde waarden en normen.

Belangrijk is een warme en ondersteunende houding, oog hebben voor signalen van de kinderen, ruimte geven voor eigen initiatieven, houvast geven en grenzen stellen, praten met het kind, aandacht voor zijn of haar ontwikkelingsbehoeften en hulp bij het leggen van positieve contacten met leeftijdgenoten. De pedagogisch medewerkers bieden de nodige veiligheid en stimulans in de ontwikkelingsfase waarin kinderen zich bevinden. Door verschillende soorten spel mogelijk te maken, kan het kind zich motorisch, cognitief, creatief en sociaal-emotioneel ontwikkelen.

Door het uitwerken hiervan in dit Pedagogisch Beleidsplan willen wij een helder en door het team onderschreven beleidsplan geven zodat de pedagogisch medewerkers weten wat er van hen verwacht wordt en de ouders een duidelijk beeld krijgen wat de kinderopvang voor hen kan betekenen.

In dit Pedagogisch Beleidsplan wordt uiteengezet hoe het beleid in de dagelijkse praktijk vorm krijgt.

Inhoudsopgave

Voorwoord	blz. 2
Inhoudsopgave	blz. 3
1. Inleiding	blz. 4
2. Doelstelling en functie van de kinderopvang	blz. 5
3. Ontwikkeling van kinderen	blz. 5
• Visie op ontwikkeling	
• De taak van De Zeebaboe m.b.t. de ontwikkeling	
• De ontwikkeling van baby's en dreumesen	
○ Lichamelijke en motorische ontwikkeling	
○ Cognitieve ontwikkeling	
4. Opvoeding	blz. 7
• Visie op opvoeding	
• Opvoeding in de kinderopvang	
• Opvoedingsdoelen in de kinderopvang	
5. Het bieden van emotionele veiligheid	blz. 7
• Gevoel van eigenwaarde	
• Eigenheid van het kind	
• Zelfbeeld	
• Zelfvertrouwen	
• Omgaan met emoties	
6. Bevorderen van de persoonlijke competentie	blz. 8
• Stimuleren van de cognitieve ontwikkeling	
• Taalontwikkeling	
• Stimuleren van de motorische ontwikkeling	
• Begeleiden van de creatieve ontwikkeling	
• Omgaan met eigen mogelijkheden	
• Omgaan met conflicten	
• Leren samenwerken	
7. Bevorderen van de sociale competentie	blz.10
• Spelen en leren omgaan met andere kinderen	
• Begeleiding van motorische vaardigheden	
• Zelfredzaamheid en zelfstandigheid	
8. Bevorderen van de morele competentie, de overdracht van normen en waarden	blz. 11
9. Stamgroepen	blz. 12
10. Mentor	blz. 13
11. Vaste gezichten	blz. 14
12. Extra dagdelen opvang	blz. 14
13. Signaleren van bijzonderheden van het kind door observatie	blz. 14
14. BKR, Pedagogisch medewerker-kind ratio	blz. 15
15. Pedagogisch medewerkers, vrijwilligers en stagiaires	blz. 16
16. Het 4-ogenprincipe	blz. 17
17. Dagindeling	blz. 18
18. Wenprocedure	blz. 21
19. Afscheid nemen	blz. 21
20. Lichamelijke verzorging en hygiënische leefomgeving	blz. 22
21. Voorbeelden richtlijnen	blz. 22
22. Omgaan met zieke kinderen	blz. 22
23. Spel en speelmateriaal in binnen-en buitenruimte	blz. 22
• Activiteiten	
• Fantasie	
• De buitenspeelruimte	
• Buitenspelen en natuurbeleving	
24. Samenwerking met ouders	blz. 24
• Belang van oudercontacten	
• Doel van oudercontacten	
• Privacy	
• Klachten van ouders	
• Oudercommissie	

1. Inleiding

Het pedagogisch beleid is een belangrijke basis voor kwaliteit. Het geeft aan wat de basisuitgangspunten zijn voor de uitvoering van het werk in de kinderopvang: het mee-opvoeden van jonge kinderen.

Een definitie van pedagogisch beleid is "alle formele en informele afspraken die samen continuïteit en gelijkgerichtheid geven aan het handelen met betrekking tot de opvoeding en de ontwikkeling van kinderen".

Het beschrijven hiervan vraagt bereidheid erover na te denken, te praten, het ter discussie te stellen en tot overeenstemming te komen. Naast het openstaan voor kritiek is er ook enthousiasme nodig om op deze manier het pedagogisch klimaat te willen onderzoeken. Hierbij is het onmogelijk om alle ideeën, meningen en handelingen in zo'n plan te zetten. Waar het in feite om gaat is om de visie en principes, die wij in de hele organisatie belangrijk vinden. Welke aspecten en uitgangspunten bepalen bij uitstek de kwaliteit van het werk?

2. Doelstelling en functie van de kinderopvang

Het doel van de kinderopvang is het bieden van verantwoorde kinderopvang aan kinderen van 0 tot 4 jaar. We een leef- en ervaringswereld creëren waarin ruimte wordt gegeven aan de eigenheid van elk kind én aandacht wordt gegeven aan de socialisatie van de kinderen; het samenleven en spelen in groepsverband. Dit op een manier dat elk kind zich prettig voelt en zich kan ontwikkelen. Het bevorderen van de persoonlijke en sociale competentie van kinderen. Het stimuleren van kinderen om een volgende stap te zetten in hun ontwikkeling in zijn/haar eigen ontwikkelingsfase. Dit gebeurt onder deskundige leiding in samenwerking met de ouders. Als basis geldt wederzijds vertrouwen, openheid en respect voor elkaars mening, ideeën en culturele waarden.

Kinderopvang heeft een tweeledige functie:

a. de oudergerichte functie

Ouders in de gelegenheid stellen om activiteiten binnens- en buitenshuis te verrichten, die moeilijk te combineren zijn met de zorg voor jonge kinderen (werk, studie). De gelegenheid bieden om met elkaar en de beroepskrachten in contact te komen om ervaringen uit te wisselen en dagelijkse opvoedingsvragen te stellen.

b. de kindgerichte functie

Het bieden van verzorging, begeleiding en opvoeding. In het pedagogisch beleidsplan gaan wij vooral in op de kindgerichte functie.

3. Ontwikkeling van kinderen

Visie op ontwikkeling

Ieder kind is uniek en ontwikkelt zich in een voortdurende wisselwerking tussen eigen aanleg en opgedane ervaringen. Hiervoor hebben zij een veilige en stimulerende omgeving nodig. Het kind treedt zelf de wereld actief tegemoet door spontane activiteiten en door dingen te doen die hem/haar interesseren. Ook wordt de ontwikkeling beïnvloed door de sociale omgeving waarbinnen de opvoeding plaats vindt. Juist door deel uit te maken van verschillende omgevingen doet een kind veel ervaring op. Kinderen vormen zich door interactie met andere kinderen, ouders, andere volwassenen en de wereld om zich heen. Hierbij hebben ze behoefte aan structuur en duidelijkheid.

De taak van De Zeebaboe met betrekking tot de ontwikkeling

Voor de kinderen moet de omgeving tegemoetkomen aan de behoefte ervaringen op te doen. Wij hebben de taak de kinderen daarin te stimuleren. Als basis voor het zich kunnen ontwikkelen is een sfeer van veiligheid en vertrouwen nodig. Het dagverblijf moet voor die veiligheid en dat vertrouwen zorgen. Het belang van het kind moet, waar mogelijk, doorslaggevend zijn. Van de pedagogisch medewerkers mag worden verwacht dat zij de belangen van de kinderen kunnen herkennen en de kinderen serieus nemen.

Wij stimuleren de zelfstandigheid van het kind, waarbij we uitgaan van zijn/haar mogelijkheden. Ook gaan wij in op wat het kind zelf aangeeft door actief te luisteren.

De ontwikkeling van baby's en dreumesen

- **Lichamelijke en motorische ontwikkeling**
De motorische en lichamelijke ontwikkeling heeft te maken met het kunnen omgaan met de eigen lichamelijke mogelijkheden en beperkingen. Baby's worden vooral uitgedaagd met bewegingsspelletjes, waarbij het gaat om een combinatie tussen bewegen en zintuigen. Een baby voelt aan voorwerpen, kijkt naar vormen, en luistert naar prikkels uit de omgeving. Hierdoor gaat de baby onderzoeken. De zintuigelijke ontwikkeling is in volle gang. De baby ontdekt zijn handen en voeten en alles wordt bewogen en uitgeprobeerd. Al spelend oefent een baby zo al zijn spieren en krijgt er steeds meer controle over.

De baby krijgt bij De Zeebaboe verschillende materialen aangeboden die voornamelijk gericht zijn op de zintuigen. Speelgoed waarnaar ze kunnen kijken en geluid kunnen laten maken, bijv. knisperboekjes, piepspeeltjes, rammelaars. Baby's kunnen ook spelen onder de babygym, of even ontspannen in een wipstoeltje. Zachte knuffels (die regelmatig worden gewassen), een zachte bal om mee te rollen.

Tijdens de dagelijks terugkerende handelingen wordt ook de fijne motoriek geoefend. Bijvoorbeeld als baby's worden gestimuleerd om over te gaan van de fles naar de tuitbeker. Na verloop van tijd kan de baby zelf een stukje brood van zijn bordje pakken. Iets vastpakken in de handjes om te tekenen/verven. Als de baby leert staan, leert het zijn bewegingen te beheersen. Ze krijgen ook de drang om andere dingen te laten bewegen, bijv. een trek –of duw karretje, of een loopfietsje.

- **Cognitieve ontwikkeling**
Is de baby de eerste maanden van zijn leven vooral bezig met reflectieve handelingen, al gauw maakt dit plaats voor een gerichte ontwikkeling. Het aanhoren van taal en interactie met anderen is erg belangrijk. De baby's krijgen veel aandacht, er wordt tegen hen gepraat, gezongen en o.a. "kiekeboe" spelletjes gedaan. Dit geeft een baby zelfvertrouwen, de volwassene "verdwijnt" niet als hij/zij uit het zicht is. Een baby van een half jaar kan zich dingen herinneren. Wat op zijn weg komt, probeert de baby vast te leggen in zijn geheugen. De oudere baby begint te beseffen dat er dingen zijn die wel en niet mogen. Het aantal regels dat hij kan bevatten is nog klein. Consequent zijn in wat wel en niet mag is nu belangrijk bij De Zeebaboe. De oudere baby wil ook graag, naast dat hij zelf op onderzoek uitgaat, dingen imiteren. Hierdoor leert hij hoe iets werkt en zal dat eindeloos blijven herhalen, bijv. iets open en dicht doen. Pedagogisch medewerkers gaan mee in dit spel van de baby waardoor er een soort rollenspel ontstaat. Door veel te zingen, te praten, en klanken te maken worden kinderen in een taalrijke omgeving opgevangen.

Bij een dreumes gaat de taalontwikkeling erg snel. Het is een belangrijk middel om de wereld te begrijpen. Een kind vraagt en krijgt in taal uitleg en hulp. De pedagogisch medewerker speelt hier een actieve rol in door goed naar het kind te luisteren en met hem/haar te praten. Belangrijk is dat er niet in brabbeltaal wordt teruggesproken, maar in duidelijk en correct Nederlands. Zo gaat de dreumes vanzelf de juiste woorden overnemen. Zingen met de kinderen is een belangrijke activiteit om de taalontwikkeling te stimuleren. Zingen doen we gedurende dag, maar ook op vaste momenten in de ochtend en middag, bij het eten, en drinken. De ontwikkeling van het denken neemt bij de dreumes een grote sprong. Dit komt omdat er een grote relatie is tussen denken en taal. De werkelijkheid wordt vastgelegd in woorden en namen. Hierdoor wordt voor de dreumes het ordenen, rangschikken en dingen met elkaar in relatie brengen mogelijk.

In het hoofdstukken over de ontwikkeling van de persoonlijke- en sociale competentie (bladzijde 8 t/m 11) worden bovenstaande ontwikkelingsgebieden van de peuter besproken.

4. Opvoeding

Visie op opvoeding

Zoals eerder gezegd in de visie op ontwikkeling, treedt een kind de wereld zelf actief tegemoet. Hij/zij heeft daarbij hulp nodig van anderen (volwassenen) nodig tijdens de “ontwikkelingsreis” met andere woorden opvoeders.

Opvoeden is een menselijke interactie tussen kind en opvoeders waaraan beiden een aandeel hebben en wat zij samen vormgeven. De interactie tussen kind en opvoeders wordt ook beïnvloed door de cultuur en de samenleving. Hierdoor wordt bepaald welke regels, normen, waarden en begrippen worden overgedragen op het kind.

Opvoeding in de kinderopvang

De ouders zijn de eerstverantwoordelijken in de opvoeding van hun kind. Een kind dat de opvang bezoekt, maakt deel uit van verschillende opvoedingssituaties. De taak die de kinderopvang heeft ten aanzien van de opvoeding is aanvullend aan de opvoeding thuis. De kinderopvang heeft wel een eigen verantwoordelijkheid voor een stukje opvoeding van het kind binnen de groepsopvang. De ouders blijven echter verantwoordelijk voor de totale opvoeding. Voor de kinderen is de situatie in de kinderopvang een andersoortige ervaring dan de thuissituatie: er zijn veelal meer kinderen, een kindvriendelijke omgeving, meer mogelijkheden wat betreft spel(materiaal) en de beroepskrachten die naast de ouders betrokken wordt bij de opvoeding van het kind.

Continuïteit in de opvang en een voor het kind herkenbare en evenwichtige groepsstructuur zijn van belang. Een goede afstemming van de verschillende opvoedingssituaties is belangrijk, zowel voor het kind als de betrokken opvoeders. Deze afstemming zal in goed overleg met de ouders en door het regelmatig uitwisselen van ervaringen moeten plaatsvinden.

Opvoedingsdoelen in de kinderopvang

De Zeebaboe ziet het als haar taak om een opvoedingssituatie te creëren, waarin ieder kind zich maximaal kan ontwikkelen en ontplooien. Wij willen dit bereiken door een opvoedingsklimaat te scheppen waarin goede verzorging wordt geboden. Hierbij krijgen veiligheid, hygiëne en een warme persoonlijke begeleiding van de kinderen veel aandacht. Hierbij zijn de basisdoelen:

1. Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid (heeft het kind het naar zijn zin?).
2. Gelegenheid geven tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties (heeft het kind iets geleerd wat zinvol voor hem is?).
3. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competenties (heeft het kind met andere kinderen gespeeld?).
4. Kinderen de gelegenheid bieden om zich de normen en waarden, de cultuur van een samenleving eigen te maken (heeft het kind geleerd om op een sociale en respectvolle wijze met anderen om te gaan?).

5. Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid

Kinderen moeten het zichtbaar naar hun zin hebben. Ze moeten lekker kunnen spelen in een veilige en vertrouwde omgeving. Deze randvoorwaarden worden grotendeels bepaald door de pedagogisch medewerker, de ruimte waarin ze zich bevinden en het contact met andere kinderen. Als een kind zich onveilig voelt, zal het zich niet gemakkelijk openstellen voor het aanleren van nieuwe vaardigheden.

De Zeebaboe biedt door zijn kleinschaligheid op diverse manieren kinderen een gevoel van emotionele veiligheid en de ruimte voor hechting. Omdat we maar twee groepen hebben en

een relatief klein en vast team, kunnen kinderen zich hechten aan de pedagogisch medewerkers, zie ook punt 11; vaste gezichten.

Pedagogisch medewerkers knuffelen veel met de kinderen en laten hen voelen dat ze welkom zijn. Door het werken met horizontale groepen kunnen kinderen gericht aandacht krijgen die past bij hun ontwikkelingsniveau. Ook door het bieden van een vaste structuur en dagritme gedurende de dag, weten de kinderen waar ze aan toe zijn en zorgt dit voor rust en een veilig gevoel.

Gevoel van eigenwaarde

De Zeebaboe wil kinderen een gevoel van eigenwaarde meegeven door hen met respect te behandelen. Iedereen wordt even serieus genomen en er wordt niet "over iemand heen gepraat", maar met hen. De Zeebaboe is blij dat de kinderen er zijn en dat laten de pedagogisch medewerkers ook zien, bijvoorbeeld door een welkomstliedje te zingen als we aan tafel zitten waarin de namen van alle aanwezige kinderen genoemd worden. De pedagogisch medewerkers blijven hen continue stimuleren en activeren en geven regelmatig complimentjes (vooral aan verlegen kinderen en kinderen die ongewenst gedrag vertonen). Gewenst gedrag is gemakkelijker aan te leren als kinderen zien dat andere kinderen daarvoor complimentjes krijgen.

Eigenheid van het kind

Elk kind heeft ruimte nodig, ongeacht leeftijd, aard, karakter, ontwikkeling en uiterlijk. De Zeebaboe heeft ruime, kleurrijke groepen, een grote buitenspeelplaats, een gymzaal en een patio; volgens de wettelijk gestelde eisen rondom het aantal m² per kind. In deze ruimtes moeten de kinderen vooral het gevoel krijgen dat zij zichzelf mogen zijn. Door geborgenheid en een vertrouwde omgeving te bieden, stimuleren wij de eigenheid van elk kind.

Zelfbeeld

Als pedagogisch medewerkers kinderen complimentjes geven bij lief en aardig gedrag en bij de dingen die zij al kunnen, bevordert dit een positief zelfbeeld. Ook geven de pedagogisch medewerkers opbouwende kritiek. Negatief gedrag wordt zoveel mogelijk genegeerd, tenzij het gevaar oplevert voor het kind of de omgeving. Door niet in te grijpen als het niet echt nodig is, leren kinderen wat de gevolgen zijn van hun gedrag en leren zij de verantwoordelijkheid te nemen voor deze gevolgen.

Zelfvertrouwen

Kleine opdrachten passend bij het ontwikkelingsniveau van een kind vergroten het zelfvertrouwen. Dat gebeurt ook door kinderen te laten ervaren wat zij al kunnen, complimenten te geven als zij iets goed doen, of ze waar nodig te helpen. Het is belangrijk dat het kind gemotiveerd wordt om steeds opnieuw te proberen het zelf te doen.

Omgaan met emoties

De pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen om te gaan met hun eigen emoties en die van anderen. Dit doen zij door ruimte te geven voor die emoties; een kind mag boos, verdrietig of uitgelaten zijn en hier mag ook over worden gepraat. De emoties worden serieus genomen. Het is heel belangrijk dat de emoties worden benoemd en dat de emotie erkend wordt en normaal is.

6. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties

Het aanbieden van uitdagende spelvormen, methodieken en speelgoed stimuleren de persoonlijke ontwikkeling van een kind. Met persoonlijke competenties wordt bedoeld op brede persoonskenmerken zoals veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Deze competenties stellen een kind in staat om allerlei typen problemen aan te pakken en zich aan te passen aan veranderende omstandigheden. Hierbij komen

zelfvertrouwen en voor zichzelf zinvol bezig zijn om de hoek kijken. Voorbeelden hiervan zijn: het leren van de Nederlandse taal, de motorische ontwikkeling en cognitieve vaardigheden.

Stimuleren van de cognitieve ontwikkeling

Spelen en bezig zijn, is leren voor kinderen. Het kind leert onder meer door voorbeeld en nabootsing. Door allerlei dagelijkse gebeurtenissen te bespreken, ontstaat ordening binnen de wereld van het kind. De pedagogisch medewerker legt daarbij uit, benoemt de dingen en nodigt de kinderen uit om dingen zelf te verwoorden. Regelmatig doet de pedagogisch medewerker een beroep op het vermogen van de kinderen om oplossingen te zoeken voor problemen. De kinderen worden bij De Zeebaboe gestimuleerd in hun ontwikkeling door het aanbieden van een grote diversiteit in materiaal. De aangeboden activiteiten sluiten aan bij de interesse van het kind. Wanneer de interesse van het kind gewekt is, is de concentratie immers groter. De pedagogisch medewerkers proberen situaties te creëren waardoor de kinderen zich uitgedaagd voelen.

Kinderen ontdekken de wereld om zich heen spelenderwijs. Puzzels, spelletjes, kleuren en vormen stimuleren het denkvermogen. Ook voorleesboeken en seizoenthema's spelen hierbij een rol. Het helpt het kind bij het waarnemen, ordenen en sorteren van het leren. Dat een kind zelfstandig oplossingen leert bedenken voor problemen is van groot belang voor de verstandelijke ontwikkeling. Dat gebeurt als ze bijvoorbeeld zelf een puzzel proberen te maken.

Taalontwikkeling

De cognitieve (taal)competenties worden gevormd door allerlei fantasiespelletjes te spelen. Kinderen moeten zich dan voorstellen dat ze bijvoorbeeld in een bus zitten. De pedagogisch medewerkers laten de kinderen meesturen, toeteren, deuren open en dicht doen, lichten aan en uit doen enz. Ook de allerkleinsten worden betrokken bij dit spel, zij doen al snel mee met allerlei gebaren die erbij horen. De pedagogisch medewerkers van De Zeebaboe spreken en schrijven goed Nederlands. Zij praten en zingen veel met de kinderen en benoemen hun handelen zodat de woordenschat van de kinderen wordt vergroot. Ook weten de kinderen op deze manier waar ze aan toe zijn. Er wordt veel gezongen en interactief voorgelezen (kinderen worden betrokken bij het verhaal, waardoor de communicatie wordt gestimuleerd en de fantasie wordt geprikkeld). Regelmatig gaan we met een groepje kinderen naar de bibliotheek. De kinderen mogen dan zelf een boekje uitzoeken om te lenen. Ook gaan we vaak naar de vlakbij gelegen kinderboerderij. Hier zien de kinderen de dieren uit de boekjes waaruit voorgelezen wordt in het "echt".

Stimuleren van motorische ontwikkeling

De lichamelijke of motorische ontwikkeling is onder te verdelen in grove motoriek (lopen, klimmen, springen, hoepelen) en fijne motoriek (potlood vasthouden, spelen met bouwstenen, rijgen van kralen, kleien). Beide ontwikkelingen zijn belangrijk voor het goed functioneren van het lichaam. De Zeebaboe biedt de kinderen afhankelijk van de motoriek, verschillende soorten materiaal aan. Al deze materialen hebben een gericht doel. Om de lichamelijke ontwikkeling te stimuleren krijgen de kinderen de ruimte om binnen én buiten bezig te zijn met bewegen.

Begeleiden van de creatieve ontwikkeling

Door het kind kennis te laten maken met verschillende materialen, zoals zand, klei en verf, stimuleert De Zeebaboe de creativiteit. De kinderen kunnen zich vrij uitleven. Ook verven, plakken, tekenen en kleuren behoren tot de mogelijkheden. De pedagogisch medewerkers prikkelen de fantasie van de kinderen door ze te laten experimenteren met verschillende materialen. Vooral de fijne motoriek en het concentratievermogen worden zo spelenderwijs geactiveerd.

Omgaan met eigen mogelijkheden

De pedagogisch medewerkers stimuleren en activeren kinderen in het onderzoeken van hun eigen mogelijkheden, zodat kinderen (en hun ouders) merken dat zij veel meer kunnen dan zij misschien dachten. Door rekening te houden met het individuele ontwikkelingsniveau van elke kind en de kinderen in hun waarde te laten, geven de pedagogisch medewerkers het signaal af dat zij vertrouwen hebben in wat het kind kan. Kinderen worden daarom nooit met elkaar vergeleken, want de ontwikkeling van het ene kind is namelijk geen maatstaf voor het andere kind. Dit geldt natuurlijk niet alleen voor de cognitieve en motorische ontwikkeling, maar ook voor de sociale ontwikkeling.

Omgaan met conflicten

Indien er een conflict bestaat, is het goed om te laten zien dat het kind het probleem ook zelf kan oplossen. Kinderen hebben vertrouwen in hun eigen mogelijkheden wanneer ze ervaren dat ze met bepaald gedrag ruzies oplossen of van een onveilige situatie een veilige weten te maken. Als er te snel ingegrepen wordt of moeilijke situaties voorkomen worden, missen de kinderen de mogelijkheid om te ervaren dat hun eigen gedrag invloed heeft op (de gevolgen van) een situatie.

Leren samenwerken

De pedagogisch medewerkers laten kinderen soms in koppels werken aan een 'projectje'. De pedagogisch medewerkers selecteren de kinderen dan op hun kwaliteiten en vaardigheden en laten ze als team aan een opdracht werken. Hiermee leren de kinderen ook de kwaliteiten van andere kinderen herkennen. Zodoende ervaren de kinderen de toegevoegde waarde van samenwerken met andere kinderen.

7. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competenties

Basisvoorwaarde voor een in algemene zin gunstige ontwikkeling van elk kind is een goede sociaal-emotionele ontwikkeling. Voor deze ontwikkeling is het belangrijk dat kinderen zich veilig en geborgen voelen. Er wordt op respectvolle wijze met de kinderen omgegaan. Zo wordt er niet over de hoofden van het kind heen gesproken, maar met hen. Eventuele problemen worden onder vier ogen besproken. Door positief in te gaan op gevoelens als blijdschap, verdriet, woede, angst en onverschilligheid, stimuleert De Zeebaboe de ontwikkeling van het leren kennen van de eigen gevoelens, het hiermee om kunnen gaan en het (durven) tonen van deze gevoelens aan anderen. De pedagogisch medewerkers nemen de gevoelens van een kind serieus, er wordt geluisterd en meegeleefd. De pedagogisch medewerkers denken vanuit het kind en laten merken dat ze het kind begrijpen. Samen gezelschapsspelletjes doen, zoals memory, bevordert de ontwikkeling van sociaal gedrag. Ook worden kinderen die vaak alleen spelen in een spelsituatie betrokken, zodat ze ontdekken dat samen spelen ook iets toevoegt.

De groepen bieden kinderen gelegenheid om sociale competenties te ontwikkelen. De kinderen komen in contact met leeftijdsgenoten. Ze maken deel uit van een groep en leren deelnemen aan groepsgebeurtenissen. Ze leren hoe ze met elkaar om moeten gaan en hoe ze conflicten kunnen voorkomen en zelf kunnen oplossen. Ook leren ze de basisbeginselen van sociale vaardigheden. Dit geeft ze de kans om zich te ontwikkelen tot individuen die kunnen functioneren in de maatschappij. Tevens verkleint het de overgang naar het basisonderwijs.

Spelen en leren omgaan met andere kinderen

Kinderen moeten nog helemaal leren spelen en ontdekken wat zij met speelgoed kunnen doen. Dit leren zij niet alleen van de pedagogisch medewerkers, maar ook door andere kinderen te zien spelen. Omdat zij nog niet weten wat samen spelen is en zij de wereld om zich heen nog heel egocentrisch (vanuit henzelf) bekijken, zijn er veel kleine conflicten. Wat zij willen hebben, willen zij nu en meteen, ongeacht of er iemand anders mee speelt. Als een

ander kind ergens plezier in heeft, brengt dat het kind op een idee. Daarom spelen kinderen naast elkaar en nog niet met elkaar.

Begeleiding van motorische vaardigheden

De ontwikkeling van de grove motoriek wordt gestimuleerd met bewegingsspelletjes. Hierbij wordt onder andere gebruik gemaakt van hoepels, klimrekken, balspellen en fietsjes, loopauto's. Ook worden in beide groepen kringspelletjes gedaan. De fijne motoriek wordt gestimuleerd door het rijgen van kraaltjes, lijmplakken door gebruik van kwastjes, het oefenen van de pen greep, het gebruiken van een verfkwastje enz.

Zelfredzaamheid en zelfstandigheid

De kinderen leren al vroeg om zelf hun handen te wassen, jas aan te trekken, (onder)broek op te halen, naar de wc te gaan, vorkje vasthouden, boterham te smeren enz. De pedagogisch medewerkers van De Zeebaboe stimuleren de zelfstandigheid- en de zelfredzaamheid van de kinderen. Hierbij letten de pedagogisch medewerkers goed op wat een kind al kan en waar het op dat moment aan toe is. Doordat er genoeg ruimte is voor zelfstandigheid en fouten maken, wordt de zelfstandigheid gestimuleerd. Een kind dat uit ervaring weet dat het fouten mag maken, durft ervoor uit te komen iets niet te weten of niet te kunnen.

De pedagogisch medewerkers doen zo nodig aan de kinderen voor wat de bedoeling is en geven aanwijzingen. Zij stimuleren de kinderen om elkaar te helpen. Het is belangrijk dat kinderen zich gestimuleerd voelen om steeds opnieuw te proberen iets zelf te doen. Het is daarbij erg belangrijk dat de kinderen positief worden benaderd, want hierdoor bouwen zij zelfvertrouwen op en krijgen zij plezier in hun eigen prestaties. Kinderen worden altijd aangesproken op hun gedrag en niet op hun persoon.

8. Overdracht van normen en waarden

Er zijn veel (ongeschreven) regels in de maatschappij, zo ook op onze groepen. Je mag niet slaan, spugen, een ander pijn doen, je moet leren delen en samen spelen, je moet op je beurt wachten, eerlijk zijn, je inleven in een ander en zo verder. Door uitdagende spellen aan te bieden, kunnen deze regels meegegeven en toegepast worden. Spelenderwijs leren kinderen normen en waarden van de groep.

De groepen laten kinderen kennismaken met grenzen, normen en waarden en met de gebruiken en omgangsvormen in de samenleving. Het is heel belangrijk om duidelijk en geduldig uit te leggen waarom iets niet mag en hoe het dan wel moet. Een kind moet ook fouten mogen maken, dan komt het tenminste tot een eigen waardeoordeel.

Het overbrengen en eigen maken van waarden vindt plaats tijdens de normale dagelijkse dingen. De pedagogisch medewerkers hebben hierin een voorbeeldfunctie, zij leren de kinderen hoe zij om moeten gaan met andere kinderen, ouders en elkaar.

Zo krijgen de kinderen bijv. taakjes om uit te voeren en leren ze dat ze moeten opruimen na het spelen. Doel van het samen opruimen is de ruimte overzichtelijk te houden en het spelen niet over te laten gaan in chaotisch gedrag. Natuurlijk maken we van opruimen geen drama en gaan we er flexibel mee om.

De kinderen kunnen ervaren dat de waarden en normen op de groep anders kunnen zijn dan thuis. Het verschil in waarden en normen kan nog groter zijn bij kinderen uit andere culturen en godsdiensten. Zij leren dat er verschillen bestaan en dat een dergelijk verschil geen belemmering vormt voor een goed contact tussen ouders en pedagogisch medewerkers. Zo leren zij dat ze het niet altijd eens hoeven zijn met andere waarden en normen, maar dat ze er wel respect voor kunnen hebben.

Bij gedrag wat niet genegeerd kan en mag worden, zoals plagen, pesten, buitensluiten of elkaar pijn doen, grijpen de pedagogisch medewerkers in. Geduldig en vriendelijk, maar wel duidelijk, leggen zij uit waarom iets niet mag. Bij herhaling of extreem gedrag zetten zij het kind even apart. Dit is een plekje in de groep, zodat de pedagogisch medewerker het kind kan blijven zien. De pedagogisch medewerker die het kind apart heeft gezet, spreekt het kind na een paar minuten weer aan. Wanneer het kind rustig is kan het weer meedoen. Hierbij is het belangrijk duidelijk te maken dat alleen het vertoonde gedrag niet goed is en niet het kind afgewezen wordt. Uiteraard worden de ouders geïnformeerd over het gedrag van hun kind.

Het kind leert een sociale houding aan die overeenkomt met leeftijd en ontwikkelingsniveau. Naarmate het kind ouder wordt, leren zij steeds meer rekening houden met elkaar en elkaars eigenschappen, leren zij elkaar te respecteren, voorzichtig en zorgvuldig om te gaan met speelgoed en mee te helpen met opruimen.

9. Stamgroepen

Een stamgroep is de groep waar het kind staat ingeschreven bij het kinderdagverblijf. Alle kinderen krijgen een vaste groep met vaste pedagogisch medewerkers. Hierdoor kunnen zowel de kinderen als de pedagogisch medewerkers aan elkaar hechten, wat erg belangrijk is voor de sociale- en emotionele ontwikkeling van het kind.

De pedagogisch medewerker van de stamgroep is verantwoordelijk voor het bijhouden, volgen en stimuleren van de ontwikkeling van de kinderen in hun groep. Hiervoor gebruiken we de observatiemethode uit 'Zo doe ik' en via het VVE-programma Peuterplein (zie hiervoor ook hoofdstuk 11) waarin met regelmaat gekeken wordt naar de verschillende competenties van ieder kind. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders en eventuele collega's een goede (warme) overdracht krijgen. Bij de taken van de pedagogisch medewerkers horen naast spelletjes doen, activiteiten organiseren en uitvoeren ook de verzorgende taken, zoals eten geven, verschonen, naar bed brengen. De mentor of de pedagogisch medewerker is het aanspreekpunt voor de ouders van het kind. Een stamgroep heeft als kenmerk dat een kind er (vrijwel) de hele dag verblijft en er door de week heen altijd dezelfde pedagogisch medewerkers en kinderen aanwezig zijn.

De Zeebaboe heeft twee stamgroepen. In deze twee groepen (een baby/dreumes en een peutergroep) worden in totaal maximaal 29 kinderen per dag opgevangen; op de babygroep 13 en op de peutergroep 16. Op iedere groep werken minimaal twee pedagogisch medewerkers volgens de norm beroepskracht-kind ratio.

Bij plaatsing wordt vastgelegd in welke stamgroep het kind geplaatst wordt en welke pedagogisch medewerkers in principe welke dag bij welke groep horen (uitzondering op het structurele rooster zijn verlof, vakantie of ziekte). Bij bepaalde activiteiten zoals buitenspelen, gezamenlijke vieringen, spelen in de speel(gym)zaal en wandelen kunnen kinderen hun stamgroep verlaten. Wel blijft het toegestane aantal kinderen per pedagogisch medewerker van kracht.

Wanneer een kind van de ene naar de andere stamgroep overgaat, wordt dit besproken met de desbetreffende ouders. Doorstromen naar de volgende stamgroep is in principe leeftijdsgebonden. Er wordt hierbij ook gekeken naar de ontwikkeling, welbevinden en betrokkenheid van het kind. Voor de overstap gaat het kind eerst wennen bij de nieuwe groep. Is de overstap een feit dan krijgen de ouders hiervan een bevestiging.

De 3-uurs regeling

De drie-uurs regeling op de hele dagopvang, wat houdt dat in?

- Tussen 09.30 en 12.30 uur en tussen 15.00 en 16.30 uur is het aantal pedagogisch medewerkers in overeenstemming met het aantal kinderen (beroepskracht-kind ratio).
- In de pauzeperiode tussen 12.30-15.00 uur slapen veel kinderen. Hierdoor behoeven minder kinderen actieve pedagogische aandacht en kunnen de pedagogisch

medewerkers beurtelings lunchen. Gedurende deze slaap en lunchtijd is het mogelijk dat minder pedagogisch medewerkers worden ingezet dan volgens de beroepskracht-kind ratio. Dit mag niet langer dan twee uur. Voor de flexibiliteit in de organisatie is het mogelijk dat in de opvang ten hoogste 3 niet aaneengesloten uren per dag minder beroepskrachten worden ingezet dan volgens de beroepskracht-kind ratio is vereist, maar nooit minder dan de helft van het aantal pedagogisch medewerkers (3-uurs regeling).

- Voor 08.30 uur en na 16.30 uur mag de afwijking van de beroepskracht-kind ratio niet langer dan anderhalf uur aaneengesloten.

Op een dag mag er maximaal 3 uur tijdelijk minder personeel ingezet worden. Minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers moet aanwezig zijn tijdens de drie uur. Afhankelijk van het rooster en het aanwezig aantal kinderen. In de dagopvang is minimaal één pedagogisch medewerker per stamgroep aanwezig.

Bij De Zeebaboe worden de kinderen vanaf 07.00 uur opgevangen in de stamgroep. Om 07.30 uur zijn er twee pedagogisch medewerkers per stamgroep aanwezig. Het kan voorkomen dat de kinderen tussen 07.00 en 08.30 uur in één groep worden opgevangen. Wanneer alle (twee of meer per groep) pedagogisch medewerkers aanwezig zijn kunnen de kinderen alsnog naar hun eigen stamgroep. Vanaf 16.30 uur kunnen de dan nog aanwezige kinderen eventueel weer bij elkaar komen wanneer de beroepskracht-kind ratio dit toelaat. Er zijn altijd twee pedagogisch medewerkers tot sluitingstijd; 18.00 uur.

Op de woensdag of vrijdag kan het voorkomen dat er één pedagogisch medewerker op de stamgroep werkzaam is. De twee kleine stamgroepen worden, indien de ratio dit toelaat, samengevoegd, waardoor er twee of meer beroepskrachten op de groep werkzaam zijn.

10. Mentor

Wat betekent de mentor in de kinderopvang?

Per 1 januari 2018 hebben alle kinderen in de kinderopvang een eigen mentor. Beroepskrachten hebben hiermee een nieuwe rol. Dit is het gevolg van de inwerkingtreding van de Wet Innovatie en Kwaliteit (IKK) in de kinderopvang. Invulling geven aan het mentorschap is veel meer dan een kind toewijzen aan een beroepskracht omwille van één vast gezicht per kind voor het signaleren van problemen en gesprekken voeren met opvoeders en instanties. Dit is zeker van belang, maar het mentor zijn van een kind kan op zo'n manier worden vormgegeven dat het bijdraagt aan de emotionele veiligheid en aan de ontwikkeling van kinderen en pedagogisch medewerkers.

Mentoring is niet iets nieuws bij De Zeebaboe, het wordt al jaren in praktijk uitgeoefend, echter nu met meer bewustzijn. Door expliciete benaming en focus geeft het verdieping en verbreding aan het functioneren van beroepskrachten.

Mentoring

Mentoring is een één-op-één interactief proces waarbij de mentor het leren van de mentee (in dit geval een kind) begeleidt en ze zich samen op de persoonlijke ontwikkeling richten. Mentoren zetten hun kennis, bekwaamheid en (levens)ervaring in om kinderen te helpen hun ontwikkelingsdoelen te bereiken (vrij vertaald naar Cohen en Galbraith, 1995).

Hechte band

Het is voor pm'ers onmogelijk om met ieder kind in de groepen een even hechte band op te bouwen. Door de 'eigen' mentorkinderen is er meer ruimte voor de pm'er om een paar kinderen echt goed te leren kennen. Hierdoor kunnen ze beter inspringen op de behoeften van deze kinderen en zo ook zullen de kinderen eerder contact zoeken met hun mentor. Door een goede vertrouwensrelatie op te bouwen, zullen kinderen zich emotioneel veilig voelen op de kinderopvang.

Ontwikkelingsproblemen

Een mentor signaleert (potentiële) ontwikkelingsproblemen: op deze manier kan er door beroepskrachten en/of andere professionals van binnen of buiten de kinderopvangorganisatie vroegtijdig en adequaat passende (extra) ondersteuning worden geboden.

Concrete doelen

De beroepskrachten bij De Zeebaboe beseffen welke doelen worden nagestreefd met het mentorschap. Deze doelen worden in teamverband bedacht en uitgewerkt in een interactieve sessie. Bijvoorbeeld: 'Kinderen helpen om een positief zelfbeeld over zichzelf te ontwikkelen' en 'Kinderen helpen om vriendschappen aan te gaan met andere kinderen'. De pedagogisch medewerkers stellen ook voor zichzelf doelen op om hun eigen professionaliteit binnen het mentorschap te ontwikkelen.

Training

Goed mentorschap stelt hoge eisen aan de beroepskracht. Het vraagt onder meer om empathisch vermogen, het inschatten van sociale situaties en het inspelen op ondersteuningsvragen van kinderen. Niet iedere beroepskracht heeft al deze vaardigheden van zichzelf in huis en zal idealiter hierin getraind worden of zich verder willen ontwikkelen. De Zeebaboe zorgt voor training, begeleiding en ondersteuning van de mentoren.

11. Vaste gezichten

Vanaf 1 januari 2018 moeten kinderen tot 1 jaar maximaal twee vaste gezichten toegewezen krijgen. Van die vaste gezichten, moet er in ieder geval altijd één vast gezicht aanwezig zijn voor het kind. Als een baby op een grote groep zit waar meer beroepskrachten op de groep staan, mag een kind drie vaste gezichten toegewezen krijgen. Kinderen vanaf 1 jaar krijgen drie, en in grotere groepen vier beroepskrachten toegewezen van wie er altijd één aanwezig moet zijn.

Bij De Zeebaboe werken vaste pedagogisch medewerkers via een vast rooster. Hierdoor heeft ieder kind op dezelfde dag gedurende de week een vast gezicht. Tevens heeft De Zeebaboe een vaste flexkracht. Wanneer het door calamiteiten of overmacht (ziekte, verlof, vakantie o.i.d.) onverhoopt niet lukt om aan het criterium te voldoen wordt er binnen het team voor vervanging gezorgd. Zo kan naast de vaste pm'er ook de flexkracht ingezet worden en kunnen de leidsters eventueel van groep of dag* wisselen, zodat de kinderen toch een vast gezicht op de groep zien omdat zij de kinderen goed kent.

*Artikel 4.2 van de cao vermeldt: een werknemer die in de hele dagopvang (opvang die 8 uur of meer geopend is) werkzaam is op basis van een arbeidsovereenkomst, niet zijnde een 0-urencontract of een min/max-contract, houdt de werkgever bij het vaststellen van het rooster rekening met het volgende: Als de werknemer:

- a. 1 dag per week werkt, moet hij maximaal 2 dagen beschikbaar zijn;
- b. 2 dagen per week werkt, moet hij maximaal 3 dagen beschikbaar zijn;
- c. 3 dagen per week werkt, moet hij maximaal 4 dagen beschikbaar zijn;
- d. 4 dagen per week werkt, moet hij maximaal 5 dagen beschikbaar zijn.

12. Extra (vaste) dagdelen opvang

Soms is er behoefte aan extra (vaste) dagdelen opvang voor uw kind. Dat is mogelijk. Dit heeft echter wel gevolgen voor de bezetting op de stamgroep. De beroepskracht kind ratio (<http://1ratio.nl/bkr/#/>) zal ten alle tijden kloppend moeten blijven. Indien er geen plaats is op de stamgroep, wordt er in overleg met de ouder gekeken of er plaats is op de andere groep of op een andere dag(deel). Voorkeur voor de stamgroep blijft, zodra er plaats is, gaat het

kind naar de stamgroep. Met de ouder wordt de duur en het extra aantal dagdelen besproken en (digitaal) vastgelegd.

13. Signaleren van bijzonderheden van het kind door observatie

Zoals vermeld staat in hoofdstuk 9 van ons Pedagogisch Beleidsplan zijn de pedagogisch medewerkers; mentoren van de stamgroepen verantwoordelijk voor het bijhouden, volgen en stimuleren van de ontwikkeling van de kinderen in hun groep. Hiervoor wordt de observatiemethode 'Zo doe ik' en ons VVE-programma (Peuterplein, uitgeverij Malmberg) gebruikt. Ieder kind ontvangt een eigen observatielijst.

Voor de overdracht naar de basisschool volgt een laatste observatie en een exitgesprek met de ouder(s). Indien de ouder bezwaar heeft tegen de overdracht wordt het document niet opgestuurd naar de basisschool. De school ontvangt wel een korte brief waarin staat dat de ouder geen toestemming heeft gegeven voor de overdracht.

Wanneer bij een observatie blijkt dat er bepaalde dingen opvallen in het gedrag of de ontwikkeling van een kind, wordt dit eerst in het team besproken en gekeken of dit ook de anderen opvalt. Ook de directie is bij dit overleg betrokken. Hierna bespreken we de observatie met de ouders en wordt zo nodig geadviseerd contact op te nemen met bijv. het consultatiebureau, logopedie of fysiotherapeut. Na iedere observatie krijgen ouders de gelegenheid deze in te zien en bieden we de mogelijkheid voor een persoonlijk gesprek. Wanneer er tussen de observaties door bijzonderheden zijn bij een kind, wordt dit gelijk gemeld en wordt dezelfde werkwijze gevolgd zoals hierboven vermeld.

Ons compleet kindvolgsysteem (0-4 jaar) Doen, Praten, Bewegen en Rekenen bestaat uit vier verschillende observatielijsten:

Zo Doe Ik: voor de sociaal emotionele ontwikkeling;

Zo Beweeg Ik: voor de motorische ontwikkeling;

Zo Praat ik: voor de spraak/taal ontwikkeling;

Zo Reken ik: voor de rekenontwikkeling.

Daarnaast richten onze observaties zich ook bijvoorbeeld op mijlpalen in de ontwikkeling van de kinderen op de gebieden:

- sensomotorische ontwikkeling (ontwikkeling van de zintuiglijke waarneming en de beweging);
- ruimtelijke oriëntatie (o.a. nodig voor de ontwikkeling van de motoriek, maar ook voorbereidend voor latere rekenvaardigheden);
- spelontwikkeling;
- muziek.

Pedagogisch medewerkers die voor het eerst starten met genoemde methodes vullen deze eerst in met een ervaren pedagogisch medewerker.

Ieder kind ontwikkelt zich anders en soms kan door het maken van een handelingsplan eerst binnen het team gekeken worden of er stapjes vooruit worden gemaakt. Een eventuele doorverwijzing gebeurt pas na teamoverleg en overleg met de directie.

14. Beroepskracht-kind ratio (bkr*)

De beroepskracht-kind ratio is vastgelegd in de Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen 2012 en regelt de maximale groepsgrootte in de kinderopvang in relatie tot het aantal aanwezige gediplomeerde pedagogisch medewerkers**. De bkr hangt af van de leeftijdsopbouw in de groep.

*Bkr ratio staat voor beroepskracht kind ratio, ofwel de wettelijke normen die gesteld worden aan de personele inzet in verhouding tot het aantal opgevangen kinderen.

**Onder gediplomeerde pedagogische medewerkers wordt bedoeld een medewerker met minimaal een afgeronde opleiding Sociaal Pedagogisch Werker 3 of een gelijkwaardige opleiding.

De GGD geeft duidelijke richtlijnen voor de beroepskracht-kind ratio, welke conform de wettelijke gestelde normen is.

Voldoende pedagogisch medewerkers, niet te grote groepen, een vaste kern van kinderen in de stamgroep en vertrouwde pedagogisch medewerkers: dit zijn de belangrijkste kwaliteitseisen die aan de groepssamenstelling gesteld kunnen worden.

De interacties tussen pedagogisch medewerkers en de kinderen komen beter tot hun recht als er niet te veel kinderen per pedagogisch medewerker zijn. Daarnaast is het belangrijk dat de groep als geheel niet te groot is, omdat een te grote groep de kans op overprikkeling vergroot.

De groepsgrootte wordt bepaald door het aantal pedagogische medewerkers en de oppervlakte van de groepsruimte en de buitenspeelruimte.

Bij De Zeebaboe hebben we twee groepen: de baby/dreumesgroep met kinderen van 0-3 jaar en de peutergroep met kinderen van 2-4 jaar. In de baby/dreumesgroep worden maximaal 13 en bij de peutergroep zijn dit maximaal 16 kinderen. Dit volgens de Wet IKK (Innovatie en kwaliteit kinderopvang).

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kinderopvang/kwaliteitseisen-kinderopvang-en-peuterspeelzalen>

15. Pedagogisch medewerkers, vrijwilligers en stagiaires

Bij De Zeebaboe werken 7 gediplomeerde pedagogisch medewerkers. Een pedagogisch medewerker is iemand die zich, meestal in de jeugdzorg of kinderopvang, bezighoudt met het begeleiden, verzorgen en bijstaan van kinderen en/of jongeren.

Pedagogisch medewerkers staan naast de kinderen en om hen heen. Zij luisteren actief naar wat de kinderen bezighoudt en beweegt. Het opvoeden van de kinderen is een verantwoordelijke taak. De manier waarop er in het primaire proces wordt gewerkt, bepaalt voor een belangrijk deel de kwaliteit van de opvang.

De pedagogisch medewerkers van De Zeebaboe:

- geven het goede voorbeeld aan de kinderen
- geven complimenten
- zijn duidelijk in hun communicatie
- zijn consequent en voorspelbaar in hun gedrag naar de kinderen toe
- begeleiden kinderen (individueel en in groepen) bij dagelijkse activiteiten
- werken samen en overleggen met de ouders/verzorgers
- hebben een respectvolle houding naar kinderen en hun ouders/verzorgers
- dragen zorg voor een goede overdracht van en aan collega's en ouders/verzorgers
- werken in teams en maken gebruik van elkaars vaardigheden, ervaring en expertise
- werken volgens het vierogenprincipe
- staan open voor feedback van ouders en collega's
- zorgen voor een veilige en vertrouwde en huiselijke omgeving voor het kind
- beschikken verplicht over een geldige Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG).
Hiermee wordt aangetoond dat de pedagogisch medewerker nog nooit door een rechtbank is veroordeeld voor zaken die in relatie staan tot de omgang met kleine kinderen.
- beschikken verplicht over een geldig certificaat Eerste Hulp aan kinderen
- stellen planning, dagindeling en verdeling van de werkzaamheden op
- leggen de ontwikkeling van de kinderen vast
- verrichten van lichte huishoudelijke werkzaamheden
- (mede) beheren van voorraden en de hygiëne van de ruimte

- voeren van werkoverleg met andere pedagogisch medewerkers en overige betrokkenen
- begeleiden van groepshulpen, stagiairs en/of stagiaires
- stellen pedagogisch beleidsplan op
- stellen veiligheid- en gezondheidsbeleid op
- stellen protocollen op

Bij ziekte of afwezigheid van de pedagogisch medewerker wordt de directie z.s.m. op de hoogte gesteld, indien mogelijk een of meerdere dagen voorafgaand aan de werkdag, zodat er snel inval geregeld kan worden. Alle medewerkers van De Zeebaboe wonen in Hoek van Holland of in de directe omgeving, zodat reistijd geen probleem is.

Ook wordt De Zeebaboe ondersteund door stagiaires. Wij zijn een erkend leerbedrijf. Dit vinden wij belangrijk, aangezien zij de beroepskrachten van de toekomst zijn die nog veel moeten, willen en kunnen leren in de praktijk. De stagiaires worden bij de dagelijkse werkzaamheden begeleidt door ervaren pedagogisch medewerkers. Zij leren de stagiaires hoe zij het beleid van De Zeebaboe kunnen uitvoeren. De pedagogisch medewerkers reflecteren op hun handelen en houding ten aanzien van de kinderen, ouders en andere samenwerkingspartners van De Zeebaboe. Afhankelijk van het opleidingsniveau en ambitie van de stagiaire, mag zij ondersteuning bieden bij het activiteitenaanbod en de begeleiding van kinderen. De stagiaires volgen een beroeps opleidende leerweg, meestal aan een ROC (Regionaal Opleidingscentrum). Gedurende de hele stageperiode blijven zij in een leersituatie. Dit betekent dat de stagiaire ten alle tijden werkt onder begeleiding van een pedagogisch medewerkster. Wanneer de stagiaire zich goed ontwikkelt, kan zij in het kader van haar leerproces, de verantwoordelijkheid krijgen over een groepje kinderen. Dit gebeurt in overleg met de praktijkopleider en onder begeleiding en verantwoording van de vaste ervaren pedagogisch medewerker.

16. Het vierogenprincipe

Dit betekent dat er altijd minimaal twee volwassenen, in een bepaalde vorm, toezicht houden op de kinderen in het kinderdagverblijf. Pedagogisch medewerkers moeten als ze alleen werken altijd gehoord of gezien worden door een andere volwassene.

Transparantie van de locatie is hierbij een belangrijk onderdeel. Bij De Zeebaboe bestaan de wanden naar de speelplaats van beiden groepen grotendeels uit glas. De deur naar de gang is eveneens voor het grootste gedeelte van glas, waardoor er vanuit de hal goed naar binnen gekeken kan worden (de ruiten van de deuren niet beplakken met mededelingen, hiervoor het informatiebord gebruiken). Ook de keuken heeft een wand met gedeeltelijk glas naar de hal. Tussen de toiletruimte en groep 1 zit ook een raam, waardoor er vanuit deze groep overzicht en controle is in de toiletruimte. De slaapkamer heeft ook ramen aan de kant van de speelplaats. Een afspraak is bijv. dat de gordijnen pas gesloten worden als alle kinderen in bed liggen. Aangezien er soms kinderen van beiden groepen in de slaapkamer slapen, zijn er twee pedagogisch medewerkers die de kinderen op bed leggen en uit bed halen. Er blijft altijd één pedagogisch medewerker in de stamgroep om toezicht te houden, de deur blijft open of op een kier, zodat er af en toe een collega binnen kan lopen. In de peutergroep rusten of slapen de kinderen op een stretcher.

De beiden groepen zijn via een grote schuifwand met elkaar verbonden. Deze wand staat altijd op een kier, zodat de pedagogisch medewerker bijvoorbeeld gebruik kan maken van de keuken in groep 2.

Om 07.00 uur zijn er twee pedagogisch medewerkers bij het kinderdagverblijf aanwezig. Een pedagogisch medewerker van de BSO, die eveneens in hetzelfde pand gevestigd is, is vanaf 7.30 uur aanwezig. Hier kan, als achterwacht, ook een beroep op worden gedaan. In de schoolvakanties begint de BSO ook om 07.30 uur. Ook dan is de afspraak gemaakt dat zij (in

geval van nood) achterwacht zijn. De leerkrachten van de basisschool zijn om 08.00 uur aanwezig. De anderen pedagogisch medewerkers zijn uiterlijk rond 07.30 uur aanwezig. De schuifwand gaat nooit op slot, zodat er onderling contact is tussen de pedagogisch medewerkers. Wel gaat de schuifdeur vanaf 09.00 uur grotendeels dicht om de rust op de groep te garanderen. Vanaf de opening tot 9.00 uur lopen de ouders in en uit om hun kind te brengen, waardoor men nooit lang alleen staat, ook tussen 12.30 en 13.30 uur is er inloop van ouders i.v.m. haal- en brengtijden. Vanaf 16.00 uur zijn er eveneens weer ouders aanwezig i.v.m. ophalen. Minstens een medewerker blijft de gehele dag in de groep, dus ook tijdens het slapen (één op iedere groep). Er wordt altijd met twee pedagogisch medewerkers afgesloten.

Specifieke situaties: Tijdens een werkdag op het kinderdagverblijf doen zich verschillende bezettingsmomenten voor, bezetting qua kinderen en van medewerkers. Hieronder volgt een beschrijving waarbij het kan voorkomen dat een medewerker alleen is met kinderen en hoe er dan om gegaan wordt met het vierogenprincipe en wanneer het beroepskracht kind ratio dit toelaat.

- Halve stamgroep met 1 pedagogisch medewerker. Volgens het bkr mag een pedagogisch medewerker alleen op de groep, eventueel met een pedagogisch medewerker in opleiding erbij. De schuifdeur naar de andere stamgroep is geopend.
- Zijn er twee halve groepen, dan kunnen de groepen worden samengevoegd, zodat er 2 medewerkers op de groep zijn.
- Kortdurend alleen op de groep, dan melden bij de andere stamgroep dat je even weg bent
- Toezicht bij buitenspelen: een pedagogisch medewerker is buiten niet langdurig alleen met de kinderen. Wordt hiervan afgeweken, dan ook afstemmen met de andere stamgroep. De andere stamgroep staat altijd stand-by. Vanuit beiden groepen is er goed zicht op de speelplaats. Ook is de speelplaats aan alle kanten te zien vanaf de straat. Hierdoor zullen medewerkers die iets willen doen wat niet toelaatbaar is zich "gezien" weten. Tevens is er toezicht van de school en de BSO.
- Op stap gaan met de alle kinderen uit de stamgroep gebeurt met minimaal twee pedagogisch medewerkers.

17. Dagindeling

De openingstijden zijn van 7.00 tot 18.00 uur (zie verder Huishoudelijk en Plaatsingsreglement versie september 2017, punt 2 en 3).

We verzoeken de ouders/verzorgers de kinderen voor 18.00 uur op te halen en hierbij rekening te houden met extra (reis)tijd (bijv. file). Een kind kan als het als enige overblijft zich verdrietig voelen, wat dan jammer is van de gezellige dag die het bij ons heeft doorgebracht. Is een ouder/verzorger later wat door bijv. file kan voorkomen, neem dan telefonisch contact op, zodat de beroepskracht hier rekening mee kan houden.

De dagindeling bij De Zeebaboe biedt een vaste structuur. Elke dag besteden we aandacht aan overgang en overdracht, verzorging, samenzijn, vrij spel en exploratie. Het is voor jonge kinderen prettig om te weten wat er gaat gebeuren. Door met een vaste structuur te werken, leren de kinderen dit. Het geeft hen een gevoel van veiligheid en (zelf)vertrouwen. Tijdens het vrij spelen is er de ruimte om de tijd zelf in te vullen.

's Morgens worden de kinderen en hun ouders bij binnenkomst altijd begroet en is er een moment van uitwisseling tussen ouder en pedagogisch medewerker. Tijdens het eten leren de kinderen dat ze op elkaar moeten wachten met eten. Na het zingen van het smakelijk eten liedje mag iedereen beginnen. Eetgewoontes vanuit een levensovertuiging worden als de ouder dat aangeeft genoteerd en daar wordt rekening mee gehouden. Het brood wordt in een schaal op tafel gezet en het beleg is zichtbaar voor de kinderen zodat zij aan kunnen

geven wat ze willen. Bij de overdracht aan het eind van de dag/dagdeel is er weer een overdracht tussen ouder en pedagogisch medewerker.

Aan de overdracht van huis naar De Zeebaboe wordt bewust aandacht besteed. Kinderen en ouder(s)/verzorger(s) worden vriendelijk begroet en bijzonderheden worden doorgenomen met de ouder(s)/verzorger(s), bijv. heeft het kind goed geslapen en ontbeten? Nadat de ouder(s)/verzorger(s) afscheid genomen hebben, kunnen de kinderen gaan spelen en ontdekken. Bij het ophalen is er ruimte om de dag kort door te nemen over de activiteiten die gedaan zijn en hoe het kind die heeft ervaren.

Voor de verzorging zijn zeker de baby's en dreumesen nog volledig afhankelijk van de pedagogisch medewerkers. Tijdens het voeden, verschonen en te slapen leggen groeit de emotionele band tussen pedagogisch medewerkster en kind. De pedagogisch medewerkers vertellen de kinderen ook wat ze aan het doen zijn tijdens het verschonen. Oudere kinderen worden gestimuleerd in hun zelfredzaamheid tijdens de verzorging. Zij worden begeleid bij de toiletgang, wassen van handen en aan- en uitdoen van kleding. Wanneer een kind er aan toe is en dit zelf aangeeft besteden we aandacht aan zindelijkheidsstraining in overleg met de ouders.

Op vaste momenten komt de stamgroep bij elkaar om te eten, iets te vieren of ervaringen te delen. Hierbij staat het samenzijn centraal. De pedagogisch medewerkers geven de kinderen de ruimte om met elkaar te overleggen, te praten en te luisteren. Hierbij proberen de pedagogisch medewerkers de kinderen zoveel mogelijk aan hun trekken te laten komen, door rekening te houden met de verschillende ontwikkelingsstadia. De behoefte van een kind van 2,5 jaar kan erg verschillen van die van een kind van bijna 4 jaar.

Binnen de vrije spelmomenten kunnen de kinderen zelf kiezen waar en met wie ze willen spelen. Hiervoor zijn diverse speelhoeken ingericht op beide groepen, zoals een huishoek/keukentje, bouwhoek, leeshoek en op de babygroep een speelkleed met in de kast verschillend spel materiaal. Voor de peuters zijn er bakken met lego duplo, auto's, poppen, puzzels, klei e.d.

De dagindeling voor de hele en halve dagopvang ziet er als volgt uit:

Tijd	Wie	Wat te doen
7.00	eerste en tweede pm'er	Groepsruimte klaarmaken: schone handdoek, theedoek, vaatdoek en slabben klaarleggen, brood uit vriesvak halen, (drink)bekers klaarzetten, koffie/thee aanzetten en de kaak-/koekjesdoos pakken. Fruit schillen en fruithapjes klaar maken Presentielijst bijhouden. (Op de presentielijst worden de aankomst- en vertrektijd van ieder kind vermeld). Bijzonderheden m.b.t. voeding/allergie noteren op memobord. Kinderen worden opgevangen in de stamgroep.
7.30	derde en vierde pm'er	Baby's kunnen evt. naar de slaapkamer (luiercheck) Indien nodig groep opsplitsen
8.50	per groep	Opruimen. Speelgoed op de juiste plaats.
9.00	per groep	Buitendeur gaat dicht. Aan tafel en lezen en/of zingen met de kinderen. Handen reinigen van pm'er en kinderen (indien nodig) Fruit eten, drinken en tussendoortje (bijv. koek) eten
9.45	per groep	Grote kinderen naar toilet, verschonen indien nodig (luiercheck)
10.00	per groep	Gerichte activiteit: bijv. buitenspelen, wandelen of knutselen.

		De kinderen uit de peutergroep maken bij vrij spelen ook gebruik van het gedeelte in de hal grenzend aan groepsruimte twee (bouwhoek). Maken ze hier geen gebruik van, kan de baby/dreumesgroep hier gebruik van maken. Naar buiten: grotere kinderen zelf (proberen) jas aan (te) doen i.v.m. bevorderen zelfredzaamheid. Jongste kinderen jas aandoen en in wandelwagen (luijercheck) of uit bed halen (luijercheck) Gerichte activiteit: b.v. knutselen, spullen klaarzetten, kinderen voorbereiden. Weer op tijd afronden.
9.45	per groep	Vaat in vaatwasser. Spullen klaarzetten voor de lunch. Brood op de schaal en afdekken. Flessen klaarmaken (zie infobord keuken, afh. van schema)
10.30/ 11.30	groep 1	Voor de fles baby's verschoneren(luijercheck). Baby's krijgen hun fles. Na gebruik fles gelijk schoonmaken
11.00	per groep	Speelgoed opruimen en sorteren
11.00	per groep	Kinderen verschoneren/ naar toilet (luijercheck). Handen wassen. Pantoffeltjes voorzien van knijper met naam. Elastiekjes/speldjes uit de haren. Tafelactiviteit
11.30	per groep	Boterhammen smeren en in stukjes snijden. Kinderen die zelf kunnen smeren mogen dit zelf doen. Boter, hartig beleg, broodschaal op tafel. Zoet pas later. Melk inschenken, pak terug in koelkast. Liedje "Smakelijk eten" zingen.
12.15	per groep	Na eten gezicht en handen schoonmaken met snoetenpoetsdoekje.
12.30	per groep	Halve dagopvang kinderen worden opgehaald of gebracht.
12.15/ 12.30	per groep	Kinderen naar bed (luijercheck) Zie indeling slaapkamer. Erbij blijven tot ze slapen.
12.30	per groep	Afwas in vaatwasser en tafels/kinderstoelen schoonmaken.
	per groep	Vegen en dweilen (dinsdag en vrijdag wordt er 's avonds extra gedweild). Schoonmaakspullen in de gangkast. Wasmachine aanzetten.
	per groep	Boekjes schrijven in de groep, daarna in mandjes doen.
	per groep	Knutselwerkjes afronden/voorbereiden in de groep
	gezamenlijk	Lopende zaken bespreken, thee zetten
14.30	per groep	Kan water/roosvicee maken drinkbekers en evt. tussendoortje klaarzetten.
14.30- 14.45	per groep	Kinderen uit bed. Beddengoed in slaapzak oprollen en in de kast leggen bij naam. Spenen in doos. Uitkoken zie rooster. Slaapkamer opmaken voor volgende dag (zie indeling). Kinderen die niet (meer) mogen slapen rusten uit tot 14.00 uur, lezen boekje of luisteren naar rustige muziek.
	per groep	Kinderen verschoneren (luijercheck) en/of naar toilet, aankleden, haren verzorgen
15.00/ 15.30	groep 1	Flessen klaarmaken (afh. van schema). Baby's krijgen fles.
15.00	per groep	Water/sap en tussendoortje. Zingen/voorlezen
15.15	per groep	Gezicht en handen schoonmaken met snoetenpoetsdoekje
	per groep	Afwassen/vaatwasser aan en eetgerei opbergen in kast/la. Flessen in de mandjes
15.15	per groep	Vrij spelen, knutselen. De babygroep gebruikt ook de bouwhoek.

16.00-18.00	per groep	Kinderen worden opgehaald. Knutselwerkjes meegeven, korte uitleg aan ouders over de dag bijv. buiten gespeeld, bijzonderheden. (± 17.00 luiercheck). Opruimen van speelgoed. Groep 2 afronden wanneer mogelijk.
17.30	Gezamenlijk	Min. nog 2 pedagogisch medewerkers. Kinderen die nog niet opgehaald zijn mogen evt. bij elkaar. Groep opruimen en tafelactiviteit/buiten spelen.
18.00	Gezamenlijk	Afsluitbare kasten op slot doen. Stofzuigen en dweilen. Groepen opruimen/klaarzetten voor de volgende dag. Deuren en ramen controleren. Als laatste weg, dan alarm inschakelen!

NB: Stagiaires werken altijd in overleg met de vaste en ervaren pedagogisch medewerkers.

Altijd: Voldoende ventileren in alle ruimtes

Handen wassen: na verschonen, voor bereiden van voedsel en na neuzen afvegen (zie Gezondheidsreglement blz. 1)

De dagindeling voor de baby's in de groep is flexibel. Wij gaan hierbij uit van het eigen eet-slaap- en speelritme van ieder kind afzonderlijk. Daarbij is afstemming met de ouders noodzakelijk. Wij doen dit door voor ieder kind jonger dan 1 jaar dagelijks in een heen-en-weer schrift te schrijven. Ook noteren wij de voedingen en de daarbij horende tijden van iedere baby op een memo bord goed zichtbaar voor de leiding in de keuken. Langzamerhand werken we in overleg met de ouders toe naar de dagindeling van de groep.

18. Wenprocedure

De overgang van de thuissituatie naar groepsopvang is voor de meeste kinderen een grote stap. Uit een vertrouwde overzichtelijke situatie naar een onbekende groep. Allemaal nieuwe gezichten, vaak andere regels en gewoonten dan thuis. Ieder kind zal hier verschillend mee omgaan afhankelijk van leeftijd, aard en ervaring met onbekende dingen. Om de overgang naar de opvang zo soepel mogelijk te laten verlopen is het belangrijk dat er een opbouw in de wenperiode zit. De ouder heeft hierin een grote rol naast de leiding die het kind een stuk veiligheid moet gaan bieden. Een goede communicatie is vooral deze eerste periode van belang. Voor de wenperiode worden min. 1 à 2 weken uitgetrokken voorafgaand aan de definitieve plaatsing. Tenzij een ouder directe plaatsing wenst of een langere wenperiode wenst.

De wenperiode ziet er over het algemeen als volgt uit.

- Ouder en kind komen samen, waarbij de dreumes/peuter gelegenheid krijgt tot spelen en met de ouder aanvullende informatie uitgewisseld wordt m.b.t. het kind.
- Kind wordt gebracht en afhankelijk van hoe het gaat blijft het een dagdeel (tot 12.00 uur) en slaapt eventueel op de opvang (ochtendslaapje).
- Naar behoefte kan nog een keer worden afgesproken, zodat het kind ook 's middags kan slapen. Hierbij is het wel van belang dat het kind na 9 uur gebracht wordt en voor 17 uur wordt opgehaald. Zo kan er voldoende aandacht aan het kind besteed worden.
- Soms is er gedurende de dag telefonisch overleg met de ouder.

19. Afscheid nemen

Wanneer een kind om welke reden dan ook de opvang verlaat vinden wij het belangrijk hier aandacht aan te besteden. Het betreffende kind en de anderen kinderen van de groep bereiden wij hierop voor. We maken een afscheidsmuts voor het kind en vaak is er ook een traktatie. Met de ouder(s)/verzorger(s) plannen we voorafgaand voor het kind de opvang

verlaat een exitgesprek. Zie voor verdere informatie het Huishoudelijk en Plaatsingsreglement, onder Beëindiging overeenkomst.

20. Lichamelijke verzorging en hygiënische leefomgeving

Met ouder(s)/verzorger(s) wordt de specifieke verzorging van de kinderen doorgesproken in het intake/plaatsingsgesprek. Gegevens over ouder(s)/verzorger(s) en kind, voeding en slaaptijden, vaccinaties enz. worden digitaal geregistreerd bij ouder- en kindgegevens. In geval van veranderingen stellen ouder(s)/verzorger(s) en beroepskrachten elkaar op de hoogte. Naarmate de kinderen ouder worden, stimuleren wij hen spelenderwijs tot zelfredzaamheid. De kinderen worden regelmatig verschoond en handen wassen gebeurt na ieder toiletbezoek. Kleding moet praktisch zijn en lekker zitten zodat het kind zich vrij voelt om goed te kunnen bewegen. Voorwaarde bij een goede lichamelijke verzorging is een hygiënische leefomgeving. De ruimtes zijn veilig ingericht en de materialen waarmee de kinderen spelen hebben veiligheid als uitgangspunt bijv. geen kleine stukjes laten rondslingeren, het speelgoed nakijken op mankementen en dit herstellen of in overleg met de directie weggooien. Voor de fysieke veiligheid en gezondheid voeren wij jaarlijks een risico-inventarisatie uit. De controles op de wettelijke eisen die aan (brand)veiligheid en gezondheid worden gesteld vinden jaarlijks plaats. Toezichthouder is de GGD. Alle pedagogisch medewerkers hebben een (Kind)EHBO-diploma en/of een diploma bedrijfshulpverlening (BHV). De EHBO-koffer staat op een vaste plaats. Dit is: rechterbovenkast groep 2.

Het behoort tot de taak van de beroepskrachten ervoor te zorgen dat alles op een hygiënische manier schoongehouden wordt. Dit gebeurt aan de hand van een schoonmaakrooster, want waar veel kinderen bij elkaar zijn, zijn ook veel bacteriën (zie hiervoor Gezondheidsreglement, blz. 1 t/m 5).

21. Voorbeelden richtlijnen

Eén (of twee) keer per jaar wordt in samenwerking met de basisschool een ontruimingsoefening gehouden aan de hand van het ontruimingsplan. Na de oefening wordt een verslag geschreven.

Afspraken voor de pedagogisch medewerkers die voortkomen uit de risico-inventarisatie Veiligheid en Gezondheid zijn vastgelegd in Reglement Gezondheid en Veiligheid. Deze worden regelmatig besproken op een teamvergadering.

De pedagogisch medewerkers zijn ook alert op tekenen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het protocol Kindermishandeling en huiselijk geweld van Rotterdam.

22. Omgaan met zieke kinderen

Zieke kinderen hebben behoefte aan rust en zorg. Ook al zijn de pedagogisch medewerkers begaan met het zieke kind, zij kunnen het kind niet de persoonlijke aandacht geven die het op dat moment nodig heeft. Andere kinderen zouden benadeeld kunnen worden omdat de aandacht onevenredig verdeeld wordt. Daarom wordt, zodra de pedagogisch medewerkers constateren dat een kind ziek is, contact opgenomen met de ouder met de vraag of het kind zo snel mogelijk opgehaald kan worden. Hiervoor hebben wij het protocol Ziekte en Ongevallen, dat voor plaatsing aan de ouders wordt verstrekt.

23. Spel en spelmateriaal in binnen- en buitenruimte

Kinderen leren vooral door spelen, door bezig te zijn met hun hele geest en lijf. "Spel is werk van kinderen die groot willen worden". Wij stimuleren een verkennende en ontdekkende houding bij het kind, zodat ze zelf vragen gaan stellen over de wereld om hen heen en daar ook zelf antwoorden op gaan zoeken. Dit draagt bij tot zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Wij vinden dat een kind moet kunnen opgroeien in directe ontmoeting met de natuur, de

omgeving. Het dagelijks leven is daarbij een bron van inspiratie. De inrichting van het kinderdagverblijf moet zowel binnen als buiten uitnodigend zijn met veel afwisseling en zoveel mogelijk natuurlijke elementen. Voor het aanbieden van spel materiaal passend bij het kind of de groep is kennis en goede observatie nodig.

Activiteiten

De kinderen spelen in het begin van de ochtend en aan het einde van de middag vrij. De kinderen hebben een vaste groep. Het vrij spelen geeft het kind de mogelijkheid z'n plekje te vinden binnen de groep. Ook kan de leiding door observatie zich een beeld vormen van de individuele behoeften van het kind en de behoeften van de groep. Op basis hiervan worden activiteiten aangeboden. Kinderen worden gestimuleerd maar niet verplicht om mee te doen met activiteiten. Het belangrijkste doel hiervan is "plezier beleven aan", daarnaast het opdoen van kennis.

Naast losse activiteiten zijn er ook activiteiten rond verschillende thema's bijv. jaargetijden en verschillende jaarfeesten. Ook besteden we uitgebreid aandacht aan de verjaardag van ieder kind. Het jarige kind is het feestelijk middelpunt op zo'n dag, er worden verjaardagsliedjes gezongen en het kind mag trakteren. Eén maal per jaar, vieren we de "verjaardag" van De Zeebaboe. De invulling kan verschillen, soms is er voor de oudste peuters een uitstapje, een andere keer vieren we dit op De Zeebaboe.

Wij gebruiken Peuterplein, een voor-en vroegschoolse educatie programma (VVE). Dit is een breed pakket voor stimulering van de ontwikkeling van jonge kinderen. Het biedt een goede voorbereiding op groep 1 van de basisschool, doordat alle ontwikkelingsgebieden die van belang zijn systematisch aan bod komen. Maar er zijn ook baby- en dreumesactiviteiten bij elk thema, zodat ook de allerjongsten erbij betrokken kunnen worden. Alle activiteiten van Peuterplein zijn gericht op een speelse verwerving van kennis en vaardigheden. In de peuterleeftijd leren kinderen vooral door spelen, ervaren en doen. Zintuigen spelen bij jonge kinderen een grote rol. Er is daarom veel aandacht voor proeven, ruiken, tasten, kijken. Tijdens alle activiteiten wordt het actieve taalgebruik van de kinderen gestimuleerd. Bij het pakket horen prentenboeken, een liedjes-cd, en handpop Raai de Kraai. Peuterplein vormt een doorgaande lijn met andere brede kleuteruitgaven die gebruikt worden op de basisschool.

Regelmatig brengen we de ouders op de hoogte d.m.v. een nieuwsbrief, want ook hier is ouderbetrokkenheid belangrijk, omdat de ontwikkeling van jonge kinderen voor een belangrijk deel thuis plaats vindt.

Fantasie

Al spelend ontwikkelen kinderen hun fantasie. Ze komen in aanraking met mensen, dieren en dingen in allerlei verschillende omstandigheden. Deze zetten zich in beelden vast in hun hoofd. Die beelden kunnen zij zich weer herinneren. Als ze net doen alsof die beelden werkelijkheid zijn, fantaseren ze. Dit is al te zien bij heel jonge kinderen. Het is belangrijk dat het kind hiervoor ook spel materiaal aangeboden krijgt, bijv. verkleedkleden. Maar hun inlevingsvermogen is zo groot dat ze zonder moeite een eend, vlinder of een kikker kunnen zijn. Ze leven in een eigen kinderwereld waarin fantasie en werkelijkheid door elkaar heen lopen. Verhalen kunnen hier heel goed op aansluiten.

De buitenspeelruimte

De buitenspeelruimte van De Zeebaboe sluit direct aan op het dagverblijf. De groepsruimte van groep 1 heeft openslaande deuren naar de speelplaats. De ruimte is afgezet met een hekwerk. Direct buiten het hek zijn bomen die in de zomer voor schaduw zorgen. De Zeebaboe heeft een eigen speelplaats, die d.m.v. een hekwerk gescheiden is van de speelplaats van de kleuters van de basisschool. Vanuit de beiden groepsruimtes is de buitenruimte goed te overzien. Kinderen spelen altijd buiten onder begeleiding van de pedagogisch medewerker.

Aan de zijkant van het pand bevindt zich een bergruimte (schuurtje), waar alle speelmaterialen, zoals driewielers, stepjes, poppenwagens, bobbycar etc. worden opgeborgen. Ook hebben wij een patio voor de jongste kinderen. Hier ligt kunstgras, wat een prima ondergrond is voor de kleinsten.

In de zomer worden de kinderen bij zonnig weer ingesmeerd met een zonnecrème met hoge beschermingsfactor en vragen we de ouders thuis in te smeren en een zonnepetje mee te geven.

Buiten spelen en natuurbeleving

Natuur is leerzaam en mooi, geeft rust en daagt uit. Je kunt er van alles mee doen. Voor kinderen is het een onuitputtelijke bron van speelplezier en spelenderwijs leren wat zomaar voor het oprapen ligt. Als kinderdagverblijf willen wij de kinderen de kans bieden om natuur te leren kennen en ervan te genieten. Daarom gaan wij vaak naar buiten met de kinderen. Kinderen staan spelend in de wereld. Zonder spelen kunnen kinderen niet groot worden. Kleine kinderen leren buiten verschillende soorten ondergrond, het zachte zand, het kriebelende gras, de hardheid van steen. Ook het verstand en denkvermogen ontwikkelen buiten. Het kind ervaart dat dingen heel verschillend zijn. Het één is glad, het ander ruw, koud, warm, hard, nat of droog. Het leert dat iets hoog is, dichtbij, veraf, groot of klein. De ouders, pedagogisch medewerkers en andere kinderen spelen een centrale rol in het leven van het kind. Het krijgt z'n eerste indrukken hoe er met mensen, dieren planten en dingen wordt om gegaan, bijv. bij het voeren van de eendjes of de meeuwen de zorgzaamheid voor dieren. Het kind ervaart in allerlei spelsituaties gevoelens. Daarbij is het van belang dat volwassenen hun eigen irreële angsten niet overbrengen op kinderen. "Enge" beesten kunnen worden opgevangen in een doek en buiten weer losgelaten worden, want alle dieren hebben evengoed recht op een plekje in de wereld.

24. Samenwerking met de ouders

Belang van oudercontacten

De opvoeding van de kinderen binnen het kinderdagverblijf wordt met de ouders gedeeld. Oudercontacten zijn een voorwaarde om te komen tot een goede afstemming tussen de opvoeding van de ouders en het kinderdagverblijf. Oudercontacten zijn ook bedoeld om ouders in staat te stellen hun kind met een gerust hart over te dragen aan de opvoeding in het kinderdagverblijf.

Doel van de oudercontacten

Door een regelmatig contact met de ouders willen wij het volgende realiseren:

- een wederzijdse kennismaking met de opvoedingssituatie thuis en op het kinderdagverblijf
- het opbouwen en vasthouden van een vertrouwensrelatie
- een overdracht van informatie/ervaringen t.b.v. het afstemmen van verzorgings- en opvoedingstaken d.m.v. het heen-en weer schriftje of digitaalschriftje.
- ouders met elkaar in contact brengen
- ondersteuning aan ouders bij opvoedingsvragen
- voorlichting aan ouders over het pedagogisch beleid en werkwijze

Naast de gangbare contactmomenten zijn ouders altijd welkom om een afspraak te maken met de pedagogisch medewerker(s) of de directie. Ook wordt er diverse keren per jaar een nieuwsbrief via de mail verstuurd naar alle ouders.

Alle ouders krijgen voor plaatsing het Huishoudelijk Reglement van De Zeebaboe en Info voor nieuwe ouders.

Privacy

Ouders hebben recht op privacybescherming door zorgvuldige behandeling van alle in vertrouwen gegeven informatie. Zij worden als eerste op de hoogte gebracht wanneer er

contact met derden is over hun kind, bijv. het consultatiebureau. Er wordt door de pedagogisch medewerker geen vertrouwelijke informatie over de kinderen of ouders aan andere kinderen of ouders in de dagopvang doorgegeven. Informatie van ouders die van belang is voor het functioneren van het kind wordt wel uitgewisseld met de beroepskrachten/mentor.

Klachten van ouders

Het kan natuurlijk voorkomen dat een ouder het niet eens is met een handeling van een pedagogisch medewerker of de organisatie. De Zeebaboe heeft daarvoor een klachtenprocedure. Wij stimuleren de ouders om eerst hun klacht te bespreken met de desbetreffende persoon. Komen zij er samen niet uit, dan kan de ouder aankloppen bij de directie. Ouders zijn niet verplicht om eerst hun klacht neer te leggen bij de organisatie. De Zeebaboe is aangesloten bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen, die per 1 januari 2016 de ZcKK heeft vervangen. Onze klachtenregeling staat op de website en ligt ter inzage bij De Zeebaboe.

Oudercommissie

Kinderdagverblijf De Zeebaboe beschikt over een oudercommissie. De wettelijk verplichte oudercommissie is opgericht om de kwaliteit en de dienstverlening van het kinderdagverblijf te waarborgen en daar waar mogelijk te verbeteren. Ouders kunnen er vragen en/of opmerkingen kwijt omtrent alle zaken die betrekking hebben op het “reilen en zeilen” van het kinderdagverblijf. De oudercommissie bestaat momenteel uit een drietal ouders, waarvan een of meerdere kinderen momenteel op het kinderdagverblijf zitten.

De doelstellingen van de oudercommissie zijn:

1. Het vertegenwoordigen van alle ouders
2. De belangen van de kinderen en hun ouders zo goed mogelijk behartigen.
3. “Kwaliteitsbewaking” van de kinderopvang en daar waar mogelijk verbeteren.
4. De oudercommissie dient als aanspreekpunt/ klankbord voor de ouders.

De oudercommissie heeft een adviserende functie naar de houder van het kinderdagverblijf over o.a. de volgende zaken: het pedagogisch beleid, gezondheid, veiligheid, hygiëne, welzijn van de kinderen en afhandeling van klachten.

De oudercommissie werkt volgens het “Huishoudelijk reglement van de oudercommissie op kinderdagverblijf De Zeebaboe”. Hierin is o.a. vastgelegd wat de taken en functies van de oudercommissie zijn. Voor meer informatie over de inhoud van het huishoudelijk reglement en/of de oudercommissie kunnen ouders de oudercommissie bereiken door te e-mailen naar oudercommissie@zeebaboe.nl.